
Vragen van het lid Neppérus aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over **het strooien met milieusubsidies**.

Mevrouw **Neppérus** (VVD): Voorzitter. Vanochtend konden wij in de krant lezen dat er in ruime mate subsidie zou zijn gegeven door de minister van VROM voor activiteiten rond de klimaatconferentie in Kopenhagen. Je zou wellicht zelfs van strooien kunnen spreken. Dat de rapporten van het klimaatpanel van de Verenigde Naties inmiddels ter discussie staan, weten wij. Maar het geeft ook een vreemd gevoel als ik moet lezen dat GroenLinks prominent de heer Duyvendak subsidie heeft gekregen voor zijn activiteiten als inhoudelijk contactpersoon, dat Milieudefensie geld heeft gekregen en dat er ook nog geld is uitgegeven om kinderen uit ontwikkelingslanden te laten overkomen naar Kopenhagen en dat deze kinderen vervolgens het gebouw niet binnenkwamen.

Dat brengt mij tot de volgende vragen. Kloppen de gegevens die in het bewuste artikel in De Telegraaf staan? Hoeveel geld is uitgegeven aan deze speciale subsidies en wat zijn de criteria geweest? Moet de overheid dit soort subsidies aan toch wat eenzijdige clubs als Milieudefensie, bekend van het procederen tegen de overheid, en aan een inhoudelijk coördinator, die politiek nogal gekleurd is, wel verstrekken? Het gaat om belastinggeld. Vindt de minister ook niet dat met de kennis van nu, met de vermoedens en discussies rondom een mogelijke Climategate, van gerommel met gegevens, er alle reden is om nog terughoudender te zijn met dit soort subsidies dan de VVD hoe dan ook wil?

Minister **Cramer**: Voorzitter. Ik dank mevrouw Neppérus voor haar verschillende vragen. Het kan voor niemand in de Kamer een verrassing zijn dat het ministerie van VROM subsidies verstrekt ter ondersteuning van maatschappelijke bewegingen of projecten. Daarvoor hebben wij, zoals men weet, het Besluit milieusubsidies van 1998, waarin de bepalingen omtrent subsidieverstrekingen keurig worden uiteengezet. In dit besluit staat ook helder welke voorwaarden en criteria er aan subsidies zijn verbonden en op welke wijze dient te worden geëvalueerd. In de jaarverantwoording over de VROM-begroting wordt per artikel verantwoording afgelegd over de totale subsidiebedragen. Zoals men weet, voeren onder andere de Inspectie der Rijksfinanciën, de Rijksauditedienst en de Algemene Rekenkamer controle uit. Uiteraard spreek ik ook regelmatig met de Kamer over deze zaken, bijvoorbeeld in het kader van Verantwoordingsdag en van de begrotingsbehandeling.

In het specifieke geval waarnaar mevrouw Neppérus verwijst, heb ik inderdaad een subsidie verstrekt aan een brede maatschappelijke coalitie die bestond uit alle grote natuur-, milieu en ontwikkelingsorganisaties. Deze waren verenigd in de Stichting KopenhagenCoalitie. Het evenement Beat the Heat Now stond niet op zichzelf en was onderdeel van een wereldwijde klimaatactiedag waarvoor in 30 steden over de gehele wereld activiteiten plaatsvonden. Inspirerend kopstuk van deze brede

maatschappelijke beweging was oud-VVD-minister van Milieu Pieter Winsemius.

De **voorzitter**: Op zich heb ik er een voorkeur voor dat wij zo min mogelijk namen noemen van mensen die hier niet bij ons zijn.

Mevrouw **Neppérus** (VVD): Wij weten allemaal dat de Rekenkamer nu al jarenlang grote vraagtekens plaatst bij de wijze van verantwoording door VROM. De minister werkt aan verbetering, maar wij zijn er nog niet. Ik wacht de gehele doorlichting hiervan dus af.

De minister noemt een prominent uit de VVD. Ik had haar reactie gevraagd op de prominent van GroenLinks. De VVD staat altijd open voor alles, maar de VVD-Kamerfractie voelt de verantwoordelijkheid om waar nodig kritische vragen te stellen. Dat zullen wij gewoon blijven doen.

Blijft het punt dat er overheids geld is uitgegeven. Vindt de minister niet dat, gegeven de discussie die nu gaande is, pas op de plaats moet worden gemaakt met dit soort subsidies, dat eerst de hele discussie over Climategate moet worden gevoerd en dat doorlichting van het gebeuren rond het klimaatpanel absolute prioriteit verdient?

Minister **Cramer**: De actie Beat the Heat Now stond in het teken van de voorbereidingen voor "Kopenhagen". Het ging om een brede coalitie onder leiding van een prominent VVD-persoon. Die coalitie heeft ook in de samenleving aandacht gevraagd voor het klimaatvraagstuk. Dat is belangrijk in het kader van de discussie. Daarom is het van belang om dit soort initiatieven mede te ondersteunen. De gegevens die mevrouw Neppérus noemde, kloppen. Daaraan heb ik verder niets toe te voegen.

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter. De SP-fractie vindt dat zuinig moet worden omgegaan met belastinggeld. Bij iedere subsidie moet dus kritisch worden bekeken wat wij met het geld zullen bereiken. Ook ons bekruipt het gevoel dat er in dit geval niet zo zuinig is omgegaan met belastinggeld. Wij zouden de minister dus willen vragen of zij bereid is om vóór de jaarrekening, bij de behandeling waarvan wij het zullen hebben over de besteding van het geld van het ministerie, meer in detail aan te geven wat naar haar mening het maatschappelijk rendement is geweest van de specifieke uitgaven voor dit doel, de klimaatcampagne in het kader van de Kopenhagenconferentie, zodat wij daarover bij de behandeling van de jaarrekening een fatsoenlijk debat kunnen voeren.

Minister **Cramer**: Zoals ik hiervoor al heb gezegd, ben ik altijd bereid om met de Kamer van gedachten te wisselen over de wijze waarop wij subsidie verstrekken. Daar moet ik ook verantwoording over afleggen aan de Kamer. Dat doe ik verschillende keren. Dan komt ook dit punt zeker aan de orde.

De heer **Jansen** (SP): De vraag was of zij dat in dit geval iets nauwkeuriger wil doen, want de verantwoording voor dit bedrag in de jaarrekening beslaat slechts een klein stukje. Kan zij het in dit geval op een A4'tje doen, zodat wij daar een echt debat over kunnen voeren?

Cramer

Minister **Cramer**: Het is gebruikelijk dat ik over alle zaken die met milieusubsidies hebben te maken, verantwoording afleg, dus ook hierover. Die zal gewoon naar de Kamer toekomen en dan kan zij altijd vragen stellen.

Mevrouw **Spies** (CDA): Als het waar is dat wij met dit feestje ongeveer 15% van het beschikbare subsidiebudget voor één jaar hebben opgebruikt, dan hebben wij niet alleen met zijn allen een heel duur treinkaartje gekocht, maar dan is er ook echt reden om nog eens heel kritisch naar het totale budget te kijken. Ik heb twee vragen voor de minister. In aanvulling op wat de heer Jansen heeft gevraagd, zou ik heel graag willen dat de minister de extra subsidies die zij heeft gegeven ter voorbereiding op de top in Kopenhagen, naast de reguliere uitgaven zet, want ook in het reguliere werk is ongetwijfeld heel veel subsidie gaan zitten. Ik heb nog een tweede vraag. Zou dit project onder de gewijzigde SMOM-criteria nog steeds voor subsidie in aanmerking zijn gekomen? Wij hebben die criteria immers aangescherpt. Ik ben heel benieuwd of dit project de toets aan deze criteria had doorstaan. Anders moeten wij daar misschien nog eens extra naar kijken.

Minister **Cramer**: Nogmaals, ik ben uiterst transparant over waar subsidie aan wordt besteed. Daar kan ik met de Kamer van gedachten over wisselen, ook als de Kamer daar in de toekomst wijzigingen in wil aanbrengen. Voor subsidieverstreking zijn er criteria en voorwaarden. Daar voldoen de projecten aan, anders waren ze niet door de ballotage gekomen.

Mevrouw **Spies** (CDA): Wij hebben de criteria halverwege dit jaar gewijzigd en mijn vraag was: zou deze subsidietoekenning ook door de toets aan de nieuwe criteria zijn gekomen? Ik vind het heel bijzonder dat de minister voor één activiteit meer dan 15% van het jaarbudget beschikbaar stelt.

Minister **Cramer**: Bij die calculatie van 15% zet ik een vraagteken. Het antwoord op het tweede punt is: ja, die zou ook met de nieuwe criteria door de ballotage zijn gekomen.

De heer **De Mos** (PVV): De minister spreekt over een maatschappelijk brede coalitie, maar het was gewoon een feestje van de klimaatalarmisten. Ik heb de sceptici namelijk niet gehoord en volgens mij betalen die ook belasting.

Minister **Cramer**: Dat was geen vraag, maar ik antwoord de heer de Mos graag. Het is een zeer brede coalitie geweest. Alle punten konden aan de orde komen, ook die van klimaatsceptici.

De heer **Aptroot** (VVD): De minister praat wel over verantwoording afleggen straks in het jaarverslag en dergelijke, maar als zij terugkijkt, ziet dat zij meer dan een miljoen aan subsidies daar heeft rondgestrooid en ziet naar wat voor clubs die is gegaan, kan zij dan nog tegenover de belastingbetaler staande houden dat dit een verantwoorde uitgave is? De VVD-fractie vindt namelijk van niet.

Minister **Cramer**: "Met miljoenen strooien" ... nu gaat de

heer Aptroot wel erg overdrijven. Ik zou hem toch nog even graag naar de budgetten willen laten kijken die wij voor de verschillende activiteiten hebben toegekend.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): De minister heeft dit heel adequaat gepareerd door te stellen dat een en ander gewoon via de subsidieregels is gegaan. Dat lijkt mij ook logisch. Het ging om een breed verband. Wakker Nederland heeft toch een beetje zitten slapen en sommige fracties storten zich als aasgieren erop, maar eigenlijk is er niets aan de hand. Ik heb echter een vraag aan mevrouw Neppéus, die net zwaar verontwaardigd achter het spreekgestoelte stond. Ik heb het over de Kopenhagentrein rijtuig 4, plaats 85. Het is wellicht geen verrassing, maar ik wil mevrouw Neppéus vragen wie op die plek zat op de terugweg van Kopenhagen.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): GroenLinks had twee plekken geclaimd in de trein. Ik ben niet met het vliegtuig gegaan, ook niet met het regeringsvliegtuig of de auto. Ik ben met de trein teruggegaan. Als ik dat zou moeten betalen, doe ik dat graag. Ik zal mijn deelname volgend jaar aan Mexico overwegen, want dat is met het vliegtuig.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Dit geeft de schijnheiligheid aan van deze vragen.

De **voorzitter**: Nee, nee, mevrouw Van Gent.

Mevrouw Neppéus als u nog een reactie wilt geven, kunt u dat rustig doen.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Voorzitter. Ik vind deze terminologie van mevrouw Van Gent uiterst teleurstellend en niet passend. Laat zij in haar eigen partij met mensen gaan praten. Daar is meer reden voor.

De **voorzitter**: Waarvan akte!

Ik dank de minister voor de antwoorden. Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van het mondeling vragnuur.

De **voorzitter**: Ik dank de minister voor de antwoorden. Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van het mondeling vragnuur.

Ik deel aan de Kamer mee dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

Bouchibti, Gill'ard, Van Dijken, Agema, De Roon, Algra, Vendrik, Verdonk en Luijben.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.